

**ΛΑΖΑΡΟΥ Κ. ΣΚΑΓΚΟΥ
ΙΕΡΕΩΣ — ΔΑΣΚΑΛΟΥ**

**Ο ΜΥΣΤΡΑΣ
ΕΔΡΑ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΑΣ
(1302 — 1837 μ.Χ.)**

ΜΥΣΤΡΑΣ 1984

ΛΑΖΑΡΟΥ Κ. ΣΚΑΓΚΟΥ

Τερέως — Δασκάλου

Ο ΜΥΣΤΡΑΣ

ΕΔΡΑ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΑΣ
1302 - 1837

Στόν ἀκάματον Ἐπίσκοπον Εύσταθιο Σπηλιώτη, Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, ἀξιον οἰακοστρόφον τῆς πορείας, τῆς πάλαι ποτέ 'Ι. Μητροπόλεως Λακεδαιμονίας, πού ἀγωνίζεται μ' ὅλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς του, νά αἰσθητοποιήσει τή φιλάνθρωπη Τοπική μας Ἐκκλησία, μέ σε-
βασμό καὶ ἀγόπη ἀφιερώνω αὐτή τή σύντομη μελέτη.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

'Η ιστορική 'Ιερά Μητρόπολις Μονεμβασίας και Σπάρτης, εἰς τήν ὁποίαν μέ τό ἔλεος τοῦ Κυρίου ἀπό τήν θέσιν τοῦ 'Επισκόπου προσφέρω τήν ταπεινήν μου διακονίαν, ἐπὶ τετραετίαν ὀλην, διαθέτει αληθικούς μέ ηθος και βαρυτάτην ἐπίγνωσιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των. Οὗτοι στολίζουν τά ἐπίγεια ίερά θυσιαστήρια τῆς Θεοσώστου αὐτῆς 'Επαρχίας και ἐργάζονται μέ ζῆλον και αὐταπάρησιν, δίδοντας καθημερινῶς μυρτυρίαν λόγου και ζωῆς εἰς τήν σύγχρονον προσληματικήν κοινωνίαν.

Μεταξύ αὐτῶν τῶν ζηλωτῶν και ἀφωσιωμένων αληθικῶν ὑπάρχει και ἴκανός ἀριθμός μορφωμένων ταλαντούχων, οἱ δοποῖοι χρησιμοποιοῦν ἐπιτυχῶς τήν γραφίδα των και μέ τάς ἀξιολόγους συγγραφάς των γίνονται αἵτια νά δοξάζεται ὁ Θεός και νά ἐπαινῆται ἡ 'Εκκλησία Του.

"Ἐνας ἐξ αὐτῶν είναι και ὁ αἰδεσιμοιογιώτατος π. Λάζαρος Σκάγκος ἐφημέριος τοῦ Βυζαντινοῦ ἐνδόξου Μυστρᾶ, ὁ δοποῖος μέ τήν ἐπιστημονικήν του κατάρτισιν, ἐκτός ἀπό τήν ποιμαντικήν ἐργασίαν του, τῆς δοποίας τόν «ἐπαινον ἐξαγγέλλει» ὁ εὐγενής και εὐσεβής λαός τῆς ἐνορίας ὀλης, ἀσχολεῖται μέ πνεῦμα ἐρευνητικόν και μέ τό ιστορικόν μεγαλεῖον τῆς περιοχῆς, διά τό δοποίον διμιοῦν μέ τήν εὐγλωττον σιωπήν των τά ἀνυπολογίστον αξίας μνημεῖα τοῦ ιστορικοῦ Μυστρᾶ.

Καρπός αὐτῆς τῆς ἐρεύνης είναι και τό πόνημά του «'Ο Μυστρᾶς ἐδρα τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Λακεδαιμονίας (1302-1837)», τό δοποίον μάλιστα ἐνδίδεται ἐπί τῷ λαμπρῷ ἐօρτασμῷ τῆς ἑκατοπεντηκονταετηρίδος, ἀπό τῆς ἐπανιδρύσεως τῆς Σπάρτης και ἀποτελεῖ μίαν σοβαράν συμβολήν εἰς τήν μελέτην τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων και τῆς πνευ-

ματικῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων τῆς περιοχῆς, κατά τὴν χρονικήν περίοδον 1302-1837 μ.χ.

Πρός τούτοις τό ἐν λόγῳ πόνημα ἀποτελεῖ ἔκφρασιν πηγαιας ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ, ἀλλά καὶ ὑποχρεωτικήν καὶ εὐγνώμονα ἀντίδοσιν, πρός ὅλους ἐκείνους, οἵ δποῖοι μέ τὴν ἀναγνωριζομένην ὑπό πάντων προσωπικότητά των, μέ τὴν πανθομολογουμένη δραστηριότητά των, μέ τὴν θαυμαζομένην καὶ ὑπό τῶν ἔχθρῶν ἀγιότητα τοῦ θίου των μερικοί δέ, ὡς ὁ Ἀνανίας καὶ μέ τό μαρτυρικόν τέλος του, συνετέλεσαν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ συνέχισιν τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς φιλτάτης πατρίδος μας καὶ εἰς τὴν πνευματικήν εἰς Χριστὸν χειρογόνησιν τοῦ εὐλογημένου καὶ ἀξιοθαυμάστου λαοῦ τῆς περιακουστου Λακωνίας.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 28 Ὁκτωβρίου 1984

+ Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Εὐστάθιος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ μικρή αύτή ἔργασία, ἀγαπητέ ἀναγνώστη, εἶναι μιά σύντομη Ἰστορική μελέτη μιᾶς περιόδου, ἀπό τή ζωή καὶ τή δράση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μον) σύας καὶ Σπάρτης.

Ἡ Ἰστορική αύτή Μητρόπολη πρωτοεμφανίσθηκε, κάπου ἐκεῖ στά: μέσα τοῦ 5ου μ.Χ. αἰῶνα, μέ τήν ὄνομασία Ἱεράς Μητρόπολις Λακεδαιμονίας καὶ διετήρησε τήν ταυτότητά της μέχρι τό ἔτος 1852. Στή συνέχεια, ὅλλαξε διάφορους τίτλους γιά νά φθάσει στή σημερινή της ὄνομασία, ώς Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Τό μικρό αύτό 6ισλίο, πραγματεύεται ἐνα χρονικό διάστημα, πέντε αἰώνων περύπου καὶ συγκεκριμένα, ἀρχίζει ἀπό τό ἔτος 1302, ὅταν μεταφέρθηκε ἡ ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀπό τήν τότε Λακεδαιμονία, στό νεοϊδρυθέντα Μυστρᾶ, μέχρι τό 1837, πού ἐπαναφέρθηκε στή φυσική της θέση, στήν ἐπανιδρυθεῖσα πόλη τῆς Σπάρτης.

Οἱ ἑνότητες πού τό ἀποτελοῦν, ἀναφέρονται στά: σπουδαιότερα γεγονότα καὶ πρόσωπα αὐτῆς τῆς περιόδου.

Ἡ παρούσα μελέτη ἐκδίδεται μέ τήν εύκαιρία τῆς συμπληρώσεως 150 χρόνων. ἀπό τήν ἐπανίδρυση τῆς Σπάρτης, ἀφοῦ μιά ἀπό τίς πρώτες Ὑπηρεσίες πού μετοίκησαν ἀπό τό Μυστρᾶ στή νέα πόλη, ἥταν καί ἡ Ι. Μητρόπολη, μέ ἐπικεφαλής τόν Ἐπίσκοπο Δανιὴλ Κουλουφάκο.

Μυστρᾶς 26 Ὁκτωβρίου 1984

Ἡμέρα πανηγύρεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου, τῆς πάλαι ποτέ Ἱ. Μητροπόλεως Λακεδαιμονίας.